

Materialenpaspoort voor de waterschappen

Door middel van deze mededeling wordt het eindrapport 'Materialenpaspoort voor de Waterschappen' met daarin de analyse en aanbevelingen van de werkgroep Materialenpaspoorten met de CBCF gedeeld (zie volledige rapport in bijlage CBCF 24-06b). Daarnaast wordt door middel van deze mededeling de CBCF geïnformeerd over de vervolgaanpak voor het verder ontwikkelen van een standaard materialenpaspoort voor de waterschappen.

Op basis van het Grondstoffenakkoord en Klimaatakkoord streven waterschappen naar klimaatneutrale en circulaire infraprojecten in 2030. Hiermee willen we in 2035 klimaatneutraal zijn en in 2050 circulair. In deze transitie helpt een materialenpaspoort als middel om het materiaalgebruik, inclusief milieueffecten en hergebruiksmogelijkheden, eenduidig inzichtelijk te maken waardoor het waterschappen en andere partijen kan helpen om:

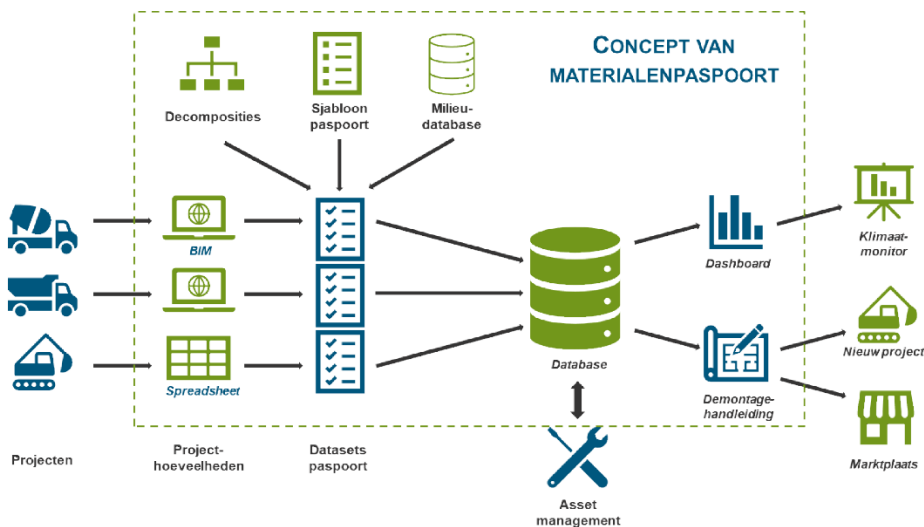
- duurzaamheidsprestaties en -trends (bijv. circulariteit en klimaatneutraliteit) van de assets inzichtelijk te maken en te monitoren;
- het bewustzijn van en de sturingsmogelijkheden voor duurzaam materiaalgebruik en hergebruik te vergroten;
- secundair en duurzaam materiaalgebruik en hergebruik te faciliteren;
- verduurzamen van waterschapsoBJECTEN en het bijbehorende assetmanagement.

Het materialenpaspoort als instrument komt voort vanuit het streven naar een circulaire economie (Grondstoffenakkoord) en is daarmee onderdeel van het thema "duurzaamheid" (veelal besproken in de Werkgroep en Commissie Waterketen en Emissies). Uiteindelijk zal het echter geïmplementeerd moeten worden als integraal onderdeel van de totale bedrijfsvoering van de waterschappen. Daarbij is er een belangrijke link met de digitaliseringsopgave en het streven naar datagedreven waterschappen, dat onder andere in de Vaarkaart Digitale Transformatie wordt geadresseerd. Het materialenpaspoort en het streven naar een circulaire economie behoort daarom niet enkel tot één themawerkgroep of themacommissie, maar tot de volledige bedrijfsvoering van de waterschappen.

Wat is een materialenpaspoort?

Eenvoudig gezegd is het materialenpaspoort een middel om het materiaalgebruik in assets en de duurzaamheidsprestaties hiervan eenduidig inzichtelijk te maken. Het betreft een digitaal document dat onder andere de materialen, hoeveelheden, herbruikbaarheid van assets bevat. Doel van het materialenpaspoort is het gebruik van primaire materialen verminderen, materiaalgebruik te verduurzamen en zorgen dat bij einde levensduur grondstoffen, materialen en producten optimaal opnieuw gebruikt kunnen worden. Zoals in figuur 1 afgebeeld, is het materialenpaspoort geen losstaand document, maar een concept dat aansluit op meerdere elementen en werkzaamheden binnen het waterschap. Onder meer projectplanning (nieuw en demontage), assetmanagement, monitoringsindicatoren en een achterliggende database.

Figuur 1: Schematische weergave van het materialenpaspoort en de inpassing in de waterschapsorganisatie

Voor meer informatie over materialenpaspoorten, zie de eindrapportage 'Materialenpaspoorten voor de waterschappen'.

Resultaten van de werkgroep

De rapportage van de werkgroep levert eerste resultaten zoals: een programma van eisen, een analyse van bestaande materialenpaspoorten binnen de waterschappen, een decompositie van objecten, een Informatie Leveringsspecificatie (ILS) die waterschappen kunnen gebruiken voor de uitvraag van een materialenpaspoort aan de markt en een groot aantal aanbevelingen voor het vervolg.

De belangrijkste aanbeveling voor de waterschappen is om met deze eerste resultaten aan de slag te gaan en om binnen projecten ervaring op te doen met materialenpaspoorten. Daarbij wordt geadviseerd om geen eigen materialenpaspoort te ontwikkelen, maar gebruik te maken van bestaande voorbeelden en de aanbevelingen uit de rapportage van de werkgroep. Daarnaast worden waterschappen uitgenodigd om deel te nemen aan het vervolg van de werkgroep om ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk verder te werken aan de benodigde standaardisering.

Vervolgopdracht Werkgroep Materialenpaspoorten

De vervolgopdracht van de werkgroep, zoals vastgesteld door de WBDD, ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

Doel van de werkgroep

- Uitwisselen van ervaringen bij toepassing van materialenpaspoorten. De werkgroep helpt ervoor te zorgen dat 'dezelfde taal' wordt gesproken en de leden van elkaar kunnen leren. Het is daarom belangrijk dat veel waterschappen aansluiten en het materialenpaspoort vaker in de praktijk wordt toegepast.
- Werken aan de ontwikkeling van een gezamenlijke standaard materialenpaspoort. Standaardisering is essentieel voor goede uitwisseling van materialengegevens. Dit is bijvoorbeeld belangrijk om gegevens gemakkelijker te kunnen integreren in de (assetmanagement)systemen van de waterschappen, om uit te wisselen tussen de waterschappen onderling en met andere partijen en om te kunnen analyseren en monitoren op basis van dezelfde uitgangspunten, indicatoren en eenheden.
- Zowel voor de vervolgopdracht van de werkgroep als de toekomstige administratieve taken rond het beheren van materialenpaspoorten, zal worden gezocht naar een werkwijze die met een beperkte inspanning een grote bijdrage kan leveren aan de verdere ontwikkeling van een standaard materialenpaspoort voor de waterschappen.